

Reportage uit Vietnam

Eerste druk 2020

© R. Anouke van der Wart

Correctie en redactie: Mireille

ISBN: 9789402119152

Deze roman is fictie. Namen, personages en gebeurtenissen zijn ofwel het product van de verbeelding van de auteur ofwel fictief gebruikt. Enige gelijkenis met werkelijke gebeurtenissen of bestaande personen berust geheel op toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

*Met dank aan mijn Mireille voor alle hulp
in het corrigeren en redigeren
en haar ideeën als ik weer eens in de knoop zat.*

Reportage uit Vietnam

Hoofdstuk Een

24 december 1967

Zo snel mogelijk ren ik de besneeuwde trappen op naar de ingang van het gebouw waar de krant zetelt. Binnen komt de warmte als een weldadige deken over me heen.

“Goedemorgen Lauren”, zegt de reus van een bewaker tegen me terwijl ik de sneeuw aan het afschudden ben.

“Nou Tiny Tim, ik heb wel prettiger ochtenden meegemaakt. Mijn voeten zijn compleet bevroren ondanks mijn sneeuwschoenen. Volgens de radio waait het met kracht zeven en is het tien graden onder nul. Ik had het gevoel alsof ik in mijn pyjama buiten liep.”

Tiny Tim wordt zo genoemd, ondanks dat hij John heet, omdat hij vroeger een basketballer was en met zijn twee meter en vijf centimeter een van de kleinere in het veld was. Hij werkt al jaren als beveiliging voor de krant en vaak is zijn enorme gestalte al voldoende om een boze bezoeker weer rustig te krijgen.

“Morgen is het Kerstmis, ga je nog naar je ouders toe, Lauren?”, vraagt hij met zijn diepe basstem.

“Ik heb nog geen idee Tiny, mijn moeder wil graag dat ik kom. Mijn vader ook maar die zal het niet vragen. Mijn broer met zijn vrouw en de twee kinderen komen zeker, dus het zal vast wel gezellig zijn, als er niet een bloedige moord wordt gepleegd, een grote brand woedt of iets misgaat in Vietnam, want dan zijn we er morgen weer. Maar ik hoop op een dagje rust, misschien zelfs wel twee, maar niemand zeggen hoor!”

Ik werp hem een kushandje toe en loop door naar de lift.

Tiny Tim is een schat, ook al is hij ouder dan mijn vader. Het is het type dat altijd tijd en een luisterend oor voor je heeft. Hij is vader van zes kinderen, vier jongens en twee meiden, en reken maar dat die geen gelegenheid kregen om rottigheid uit te halen. De twee meiden zijn getrouwd en moeder van Tiny Tim's grootste trots op aarde: zijn drie kleinkinderen.

Twee van de vier jongens hebben de officiersopleiding gevolgd en zijn beroepsmilitair geworden. Zij dienen momenteel in Vietnam, een van hen zelfs voor zijn tweede tour. De andere twee hebben gestudeerd en hebben een goede baan. En wat ik ervan weet is dat voor een groot gedeelte aan Tiny Tim te danken. Hij hield zijn kinderen aan een strakke en korte lijn. Toch zijn ze alle zes stapel op hun vader. De krant heeft een artikel met foto geplaatst toen hij vijfentwintig jaar in dienst was; het artikel hangt bij alle kinderen in hun kamer, keurig ingelijst.

Bij mijn bureau aangekomen trek ik eerst mijn sneeuwschoenen uit en haal de gewone schoenen uit mijn tas. Bij deze omstandigheden kun je geen gewone schoenen dragen. Je gaat óf onderuit óf het duurt een dag voor je voeten weer opgewarmd zijn.

Nog voor ik mijn mappen met meldingen heb gepakt komt er een collega naar me toe met de boodschap dat de hoofdredacteur mij direct wil spreken.

Als ik bij zijn kantoor ben klop ik netjes op de deur. Hij is nogal van de regeltjes.

In plaats van 'binnen' te roepen doet hij de deur zelf open.

"Lauren", zegt hij als hij ziet dat ik het ben, "kom binnen en ga zitten."

Nu voel ik me niet op mijn gemak. Deze normaal gesproken bullebak doet onverwacht eng vriendelijk tegen me.

Met een 'wat staat mij te wachten'-gevoel ga ik zitten. Het voelt alsof ik weer bij de rector zit op de middelbare school.

Hij kijkt me aan en overhandigt een zwart-wit foto.

"Wie heeft die foto gemaakt?", is zijn vraag.

"Ik natuurlijk, wie anders?", is mijn reactie. Het is een van de foto's die ik gisteravond heb gemaakt bij een grote brand in de stad.

"Kijk nog eens goed", zegt hij.

"Dat hoef ik niet te doen, ik heb die foto zelf gemaakt." Ik snap niet waar dit heen gaat.

"Die foto, jongedame, is gemaakt in het brandende gebouw en niet daarbuiten. Nu ken ik je al een beetje maar je bent toch niet zo gek om vanwege een foto een brandend gebouw in te lopen?"

"Dat heb ik wel gedaan, maar pas nadat ik een broek, jas en ademapparaat van de brandweer had geleend. Ze kennen mij en ik ben met ze meegelopen want alleen mocht ik er niet in. En zo heb ik deze foto kunnen maken."

De foto laat een brandweerman zien die in een gang een deur opentrappt en door een vuurgolf die uit die ruimte komt naar achteren wordt gegooid. Het lijkt alsof hij zweeft omdat net op dat moment zijn voeten de grond niet raken.

"Ben je niet goed bij je hoofd?", vraagt mijn baas aan mij.

"Hoezo, het is toch een goede foto?", antwoord ik verbaasd.

"Goede foto, goede foto? Ik denk dat je daarmee de prijs voor beste persfoto gaat winnen!"

"Maar wat is dan het probleem?" Ik snap niet waarom hij zo moeilijk doet.

“Je bent nu,.. uh.. eenentwintig en ik zou graag zien dat je je volgende verjaardag haalt en niet verbrandt, verdrinkt of opgeblazen wordt, omdat je zo nodig de beste foto wilt maken. Aan de andere kant denk ik dat onze concurrentie graag zal willen weten wie deze foto heeft gemaakt.”

De bullebak vindt het moeilijk zijn emoties te tonen maar glimlacht nu van oor tot oor. Ik verdenk hem er soms van dat hij zijn vaderlijke gevoelens voor mij probeert te maskeren.

“En dan nu dit!” Hij pakt een brief die ik hem een week geleden heb geschreven.

“Een verzoek om naar Vietnam te mogen gaan om de oorlog vanuit een ander standpunt te mogen verslaan.

Vietnam verdomme. Dat is geen Disney park. Het is een gebied waar dagelijks heel veel slachtoffers vallen en daar wil jij dan naar toe. Midden in een oorlog. Ben je nergens bang voor of spoor je gewoon niet?”

“Heeft u alle berichtgeving gezien, gehoord en gelezen de laatste tijd? Die hele berichtgeving is zo gekleurd als wat. Je bent óf ertegen, zoals bijna alle studenten, óf ervoor zoals de president die met zijn regering maar blijft zeggen dat we aan de winnende hand zijn. Ik geloof van beide geen woord. Daarom wil ik het zelf zien, foto's maken en onze lezers laten zien wat er werkelijk gebeurt. Daar hebben ze recht op en verder heb ik een hekel aan onze koude winters en in Vietnam is het lekker warm.”

De hoofdredacteur schudt zijn hoofd, wetende dat hij het niet kan winnen. Verstand tegen jeugdige overmoed. Maar de waarheid is dat de meeste soldaten in Vietnam nog jonger zijn dan Lauren en dat leeftijdgenoten nu eenmaal veel meer uit de soldaten kunnen halen

dan iemand van middelbare leeftijd. Zeker als het ook nog eens een knap meisje is. Op dit soort momenten voelt hij zich ouder dan de vierenvijftig jaar die hij is. Zelfs zijn kinderen zijn ouder dan Lauren. Maar wat ze zegt snijdt hout en alle kranten vertellen zo'n beetje hetzelfde. Als het haar lukt foto's te maken van situaties en mensen die de normale journalist niet maakt, dan geeft dat de krant een enorme voorsprong en dat levert weer meer lezers op.

Hij zucht even diep. "Oké, jouw foto komt vandaag drie of vier kolommen groot op de voorpagina en ik hou mijn mond dicht over wie de foto heeft gemaakt of hoe ik eraan ben gekomen. Ga jij maar naar huis, je hebt je uren wel gemaakt de afgelopen dagen. Ga kerstcadeau's of zo kopen en zeg in Godsnaam niet tegen je ouders dat jij die foto hebt gemaakt, anders komen ze me op Kerstdag nog uit mijn huis slepen omdat ik dit heb toegelaten. En wat Vietnam betreft, ik heb je pas en reis al aangevraagd, dus met een beetje geluk ga je volgende maand al op reis. En nee, ik snap nog steeds niet waarom je dit soort idioterie bij mij gedaan krijgt. Ik begin te oud te worden voor dit beroep!"

Met een kreet van verrassing spring ik uit mijn stoel, ren om zijn bureau heen, knuffel hem en zoen hem op zijn hoofd.

"Jaja, het is al goed, ik weet dat je blij bent en stop nu maar. Straks zit ik onder de lippenstift en moet ik de komende dagen in de schuur slapen van mijn vrouw."

Terwijl hij nog zijn hoofd schudt en met zijn hand het gebaar maakt dat ik kan gaan, stuiter ik van blijdschap. Hier had ik niet op gerekend. Natuurlijk wil ik naar Vietnam, maar ik had niet echt gedacht dat ik ook zou gaan. Hoewel ik geen alcohol drink zou ik op dit moment van pure vreugde wel een borrel lusten.

Maar als ik op mijn horloge kijk en zie dat het nog geen half tien is, weet ik dat ik aan het overdrijven ben.

De rest van de dag breng ik in euforie door. De verplichte inkopen voor Kerst doe ik nu zelfs met een glimlach. In een winkelcentrum bel ik mijn moeder dat ik vanavond al kom. Laat ik voor mijn vertrek maar wat extra tijd bij mijn ouders doorbrengen. Ik zie ze door mijn drukke baan toch al te weinig.

Mijn vader heeft, voor hij een gewone baan kreeg, meer dan vijftien jaar als marinier in het leger gediend, bij de 101ste Lucht Landing Divisie. Hij heeft het laatste stukje van de Tweede Wereldoorlog meegemaakt in de strijd tegen Japan en daarna de oorlog in Korea. De jaren daartussen was hij als sergeant verantwoordelijk voor de opleiding van nieuwe rekruten. Een ander woord daarvoor is drillsergeant en dat was hij thuis ook voor mijn broer en mij.

Onder het motto: 'je weet nooit wanneer je het nodig hebt' nam hij ons in het weekend mee op veldlopen. Eerst gewoon in t-shirt en sportbroek, maar toen we ouder werden, en dus sterker, kwam de rugzak met eerst vijf kilo en later tien kilo gewicht. Daarnaast leerde hij ons in de houding staan en salueren. Met mijn opmerking dat vrouwen niet als soldaat in het leger mochten had hij niets te maken. Op de leeftijd van zeven jaar kon ik al het standaard pistool van de mariniers, een punt 45, uit elkaar halen, schoonmaken en weer in elkaar zetten. Dat leerden wij terwijl onze vader de tijd bijhield met een stopwatch. De volgende stap was om dit geblinddoekt te doen. Daarna volgden enige automatische wapens.

Dit stopte niet nadat ik het huis al uit was. Kwam ik langs voor een kopje koffie, dan gooide hij de sportkleding op de keukentafel terwijl hij enthousiast riep: "Tijd om weer wat aan je stijve spieren te doen."

En hoewel ik hem er soms om vervloekte, moet ik wel toegeven dat ik sterker en fitter ben dan alle andere meiden van mijn leeftijd. Op de middelbare school had de coach een echte voorliefde voor mij. Hij liet me met de jongens meetrainen, omdat de meiden geen partij voor me waren. In die tijd werd ik door de meiden regelmatig uitgescholden voor lesbo, wat verdween nadat ik een relatie kreeg met een van de 'hunks'.

Het schelden veranderde in jaloezie.

Op mijn achttiende kreeg ik interesse in bokstraining, waar mijn vader natuurlijk helemaal achter stond. Zijn kinderen moesten de beste, de fitste zijn, en man of vrouw dat maakte hem niet uit.

Ik heb van de bokstraining één keer profijt gehad. In de stad werd ik in een gezellig kroegje lastig gevallen terwijl ik met vriendinnen stond te kletsen. Afwijzen had geen zin en na drie keer was ik het zat. Hij kneep vrij hard in mijn rechterbil waar zijn vrienden nogal om moesten lachen. Ik draaide me om en vloerde hem met één klap. Mijn vriendinnen keken mij met open mond aan en eerlijk gezegd zijn vrienden ook. Nadat ik vroeg of een ander dit ook wilde, schudden ze hun hoofd, sleepten de bewusteloze vriend mee naar een hoek en belden een ambulance. De ambulancebroeders waren ook verbaasd toen ze hoorden dat hij knockout was geslagen door dat slanke meisje met de blonde paardenstaart. Sinds die avond hadden zowel de meiden als de jongens ontzag voor me. Ook de coach moest er hard om lachen, gaf mij een flinke klap op mijn schouder en liet blijken hoe trots hij was. "Zo'n meid als jij krijg ik nooit meer."

Hij vertelde het ook aan mijn ouders op een ouderavond. Hij feliciteerde mijn vader met mijn opvoeding en zei dat hij eigenlijk op deze school zou moeten werken om enige vervelende pubers goed op

te voeden. Volgens mijn moeder is dit de enige keer dat ze hem heeft zien blozen van trots.

Als ik bij het huis van mijn ouders naar binnen loop valt het ze beiden op dat ik blijdschap uitstraal.

Mijn moeder vraagt wat er is maar ik zeg: “Dat komt straks wel aan tafel.” Mijn vader zit in z’n stoel de krant te lezen als ik naar hem toeloop om hem een zoen te geven.

“Hallo schat, wat een geweldige foto staat er op de voorpagina. Weet jij wie hem gemaakt heeft, want er staat geen naam bij.”

Ik lach en geef hem een knipoog. Dan draai ik me om en loop terug naar de keuken om mijn moeder te helpen met het dekken van de tafel. We doen het gewoontjes, we zijn maar met z’n drieën. Morgen is het Kerst, dan wordt ook de tafel een feest.

We nemen plaats en vader spreekt zoals altijd het gebed uit. Meteen gevolgd door: “Ik denk dat degene die de foto heeft gemaakt nu bij ons aan tafel zit moeder.”

“Welke foto bedoel je?”, vraagt ze.

“Die op de voorpagina van de krant van vandaag.”

“Oh, die heb ik nog niet gezien.”

Waarop mijn vader opstaat, de krant pakt en die voor mijn moeder haar gezicht houdt.

“Deze foto bedoel ik.”

Voor dit nog tien minuten doorgaat, geef ik toe dat ik de foto heb gemaakt.

En dus mag ik vervolgens voor de tweede keer vandaag uitleggen hoe ik zo gek ben geweest om zoveel risico te lopen voor een foto.

Mijn vader begrijpt het, zelf was hij vroeger ook zo. Maar mijn moeder schudt haar hoofd en kijkt me bezorgd aan.

“Kom op mams, ik ben er zonder kleerscheuren vanaf gekomen, zo erg was het allemaal niet.”

“Dat was het wel”, zegt mijn vader, “maar je hebt je hoofd gebruikt en voorzorgen genomen door de juiste kleding te dragen en met een ervaren brandweerman mee te gaan. Ik ben trots op je. Je hebt duidelijk eerst nagedacht voor je handelde.”

Mijn moeder zegt niets meer, maar ik weet dat ze er anders over denkt. Ik heb duidelijk de genen van mijn vader, dat weet ik wel zeker.

“Vandaar dat je zo blij keek toen je binnenkwam”, concludeert hij.

Ik haal even diep adem. “Uh, nee, de foto heeft er niets mee te maken, al ben ik er wel trots op. Ik ben blij omdat ik vanochtend te horen kreeg dat ik zeer binnenkort wordt uitgezonden.

Nu legt mijn vader zijn mes en vork neer. “En waar gaat de reis heen, als ik vragen mag?”

Zonder een woord te zeggen kijk ik hem een paar seconden aan.

Dan zegt hij: “Dat meen je niet hè? Je midden in een bloedige oorlog storten? Wat denk je daarmee te bereiken?”

Moeder heeft het niet door en kijkt ons verbaasd aan.

Dan kijkt mijn vader haar aan en zegt: “Vietnam, onze dochter gaat als fotojournalist naar Vietnam! Soms zou ik willen dat je wat meer op je moeder leek dan op mij. Vergeet niet, ik ben een getrainde marinier en jij een net afgestudeerd schoolmeisje. Daar zit wel enig verschil in.”

Nu is het mijn beurt. “Schoolmeisje? Kom op Pa! Al vanaf de lagere school train je je kinderen als soldaten en hoewel ik er vaak een hekel aan had begrijp ik nu waarom. Onbewust wilde je ons een militaire opvoeding meegeven omdat jij er veel aan hebt gehad. En Pa, ik kan je

zeggen dat het gewerkt heeft. Misschien niet bij je zoon, maar bij mij zeker. De reden dat ik er heen wil is omdat ik ziek word van die gekleurde berichtgeving. Het is óf goed óf fout en ik wil zelf ervaren hoe het daar is. Ik wil zelf met de soldaten spreken die alles meemaken. Niet een persdienst die je meeneemt naar een plekje om wat Noord-Vietnamese lijken te fotograferen en dan te schrijven hoe goed het allemaal met de oorlog gaat. Ik wil de lezers van onze krant, en misschien nog wel meer mensen, een objectief beeld geven, van hoe het er werkelijk aan toe gaat en wat het met onze mensen doet.”

Even is het stil aan tafel. Dan zegt mijn vader: “Je hebt gelijk omtrent je opvoeding. Ook al mogen vrouwen niet als frontsoldaat in het leger, ik heb je willen voorbereiden op momenten zoals die nu gaan komen. En als ik jou zo zie, weet ik dat het goed gaat komen. Maar je gaat niet voordat we nog even alles goed herhalen. Want in de oorlog krijg je maar één kans en als je die mist kom je thuis in een kist.”

Dit had ik verwacht en om eerlijk te zijn is het goed dat ik nog wat persoonlijke training krijg van een van de beste drillsergeants die er is: mijn vader.

Nu zie ik ook de trots in zijn ogen en zeg: “Morgenochtend om acht uur Pa? Vijf kilometer met bepakking?”

“Als je er tien van maakt doe ik met je mee.”

En zo is het opgelost en hebben we een gezellige avond, tot mijn vader opstaat en terugkomt met zijn punt 45 pistool.

Hij legt het voor me op tafel en zegt: “Doek voor je ogen en uit elkaar en weer in elkaar, drie maal.”

En dat is mijn vader ten voeten uit, een echte drillsergeant, die altijd komt op momenten dat je het niet verwacht met iets waar je geen

rekening mee had gehouden. Zijn zoon zal niets met die opvoeding doen, maar hij weet dat zijn dochter het heel hard nodig zal hebben.

De volgende ochtend sta ik om acht uur klaar in trui en sportbroek. Mijn vader komt al naar beneden met twee rugzakken met in beiden een stuk hout van tien kilo.

Hij kijkt mij aan en vraagt: “En, ben je er klaar voor?”

Om eerlijk te zijn niet, maar dat laat ik niet blijken. Die lol gun ik hem niet en ik weet dat ik het kan, deze tien kilometer met bepakking. Dat heb ik tenslotte al vaak genoeg gedaan.

Even later draven we richting het bos. Het is nog heel stil maar ja, wat verwacht je dan ook met Kerstmis.

Het gaat me niet al te makkelijk af en na een paar kilometer begin ik behoorlijk moe te worden. Maar uit ervaring weet ik dat hij daar absoluut geen rekening mee houdt. Doorzetten is het enige waar ik aan kan denken. Meer dood dan levend kom ik weer bij ons huis aan, waar mijn broer net zijn kinderen aan het uitladen is en hun hond al vrolijk in de rondte rent.

Als hij ons ziet aankomen, moe en doorgezweet met de beruchte rugzak dan kan hij zich niet inhouden: “Sjemig Pa, moet dat nu echt? Het is Kerstmis en jij denkt weer aan je soldatentraining.” De afkeer straalt van hem af.

Ik zie mijn vader zich inhouden. Dat juist zijn zoon hier helemaal niets van wil weten, raakt hem iedere keer weer. Daarom is hij extra trots op mij, zijn dochter, die de ballen heeft die zijn zoon schijnt te missen.

Nu neem ik het voor hem op; dit verdient hij niet.

“We doen dit, broerlief, omdat ik binnenkort naar Vietnam ga en daar reportages ga maken. Ik ga met de soldaten mee op patrouille om de mensen een echt beeld te geven in plaats van de gekleurde berichtgeving die ze nu krijgen. Dus inderdaad doen we dit op Kerst en op zoveel mogelijk andere dagen. Want ik kan het me niet veroorloven om achter te blijven omdat ik de conditie niet heb, of aan flarden te worden geschoten omdat ik niet nadenk. Ik neem namelijk dezelfde risico’s als de soldaten daar.”

Mijn broer en schoonzus zijn even uit het veld geslagen. Vooral zij kijkt mij aan of ik naakt voor haar sta.

“Lauren, meen je dat? Ga je vrijwillig naar Vietnam? Dat is levensgevaarlijk, je bent nergens veilig. En dat vinden je ouders goed?”

Dan bemoeit mijn vader zich in het gesprek.

“Dat vind ik goed omdat ik ervoor heb gezorgd dat zij beter voorbereid is dan menige soldaat die daar aankomt. Sterker nog, ik weet dat ze zo met de Mariniers mee kan gaan, want daar heb ik haar voor getraind. En met die wetenschap heeft ze ieder recht om ook te gaan. Ik heb volledig vertrouwen in haar en ben er trots op dat tenminste één van mijn kinderen laat zien iets van mijn opvoeding te hebben opgestoken.” Dan draait hij zich om en loopt naar binnen om te douchen.

Zo gaat de Kerst de totaal verkeerde kant op.

“Zullen we het er verder maar niet over hebben, want anders kunnen net zo goed meteen weer naar huis gaan. Laten we het in Godsnaam een beetje gezellig maken. Mams heeft er zo haar best voor gedaan.”

Mijn broer en schoonzus realiseren zich dat dit inderdaad het beste is om te doen en lopen met de kinderen enthousiast naar mijn moeder die in de keuken bezig is een heerlijk Kerstontbijt voor te bereiden.

Ik volg ze mee naar binnen en geef de kinderen een knuffel. Ze zijn gelukkig nog te klein om het mee te krijgen en kijken alleen maar uit naar de cadeautjes die ze straks krijgen. Daarna ga ik naar boven om te douchen en me een beetje fatsoenlijk aan te kleden.

Boven kom ik pa tegen die nog steeds boos is. Ik omhels hem en probeer het een beetje te verzachten.

“Maak je nou niet te boos; je weet hoe hij is. Hij is meer als mam, niet als wij. Hij gaat voor zijn baan en zijn gezin en of je nu boos wordt of niet, daar zal hij geen stoere soldaat door worden. Dus laat het rusten en laten we de Kerst niet verpesten door iets wat toch niet te veranderen is. Ik weet dat je het liever andersom zou hebben gehad maar het is nou eenmaal zo dat je dochter op je lijkt en niet je zoon en ook daarin hebben we geen keuze. Het is zoals het is en wees blij dat je het tenminste niet allemaal voor niets hebt gedaan, want ik zal er absoluut heel veel aan hebben. Al wil ik nog wel wat tips hebben hoe je je veilig in de jungle moet gedragen om ongeschonden te kunnen overleven.”

Er verschijnt een grote glimlach. “Liefje, tot de dag van je vertrek zal ik je zoveel mogelijk meegeven. Daarna sta je er alleen voor, maar zorg dat je als het maar even kan, altijd met de mariniers op pad gaat. Dan heb je de beste kans.”

Even later zitten we met z'n allen aan het Kerstontbijt, de sfeer is weer zoals die zijn moet en het wordt ondanks de minder prettige start, een hele gezellige dag waarop veel gegeten en gelachen wordt. Vooral ook omdat het onderwerp Vietnam zorgvuldig wordt vermeden.

Als aan het eind van de dag mijn broer, schoonzus en de kinderen weer op weg naar huis zijn, vertelt mijn vader uitgebreid over wat je kunt doen als er op je geschoten wordt, granaten in je buurt landen en je in een hinderlaag loopt. Daarnaast hoe je welke wapens het best en in welke situatie kunt gebruiken. Ik zuig deze kennis op als een spons. Op de televisie zien we de beelden van het landschap en er zijn niet veel open gebieden, maar heel veel heggen, struiken en bossages. En ieder bosje kan een vijandelijke soldaat herbergen die maar één missie heeft en die is: zoveel mogelijk Amerikanen doden. Daarom is er een gouden regel: voel je nooit op je gemak! Ook al zie je ze niet, ze zijn er wel, dus kijk altijd om je heen en zoek een plek om dekking te kunnen zoeken. Bij een aanval ga je nooit naast een mitrailleur liggen want die trekken het meeste vuur. Net achter het midden van de patrouille blijkt vaak de meest veilige plek. Neem nooit een foto als je direct gevaar loopt om door je hoofd te worden geschoten. Geen foto is je leven waard. Veiligheid is belangrijker dan wat dan ook.

Als ik 's avonds in bed lig laat ik alles nog eens door mijn hoofd gaan. Natuurlijk heb ik mooie ideeën van mee op patrouille, maar het is ook levensgevaarlijk. Er zijn al duizenden jonge Amerikanen gesneuveld en het aantal zal beslist nog stijgen. Ook onder journalisten vallen slachtoffers, er zijn er al tientallen in een kist naar huis gekomen omdat ze een bepaalde plek mooi vonden als achtergrond voor de reportage en er niet op letten of het wel veilig was.

Dat zal mij niet overkomen, neem ik mezelf voor. De lessen van mijn vader stamp ik in mijn hoofd. Als kers op de taart krijg ik nog even een herhaling van in de houding staan en salueren.

De komende dagen doe ik zoveel mogelijk mijn best om mijn conditie helemaal in orde te krijgen.

De eerste week van januari eet ik een avond bij mijn ouders als mijn vader met een groot pakket binnenkomt. Aan zijn gezicht zie ik al dat hij er plezier in heeft.

Hij legt het pakket voor mij neer en kijkt me verwachtingsvol aan.

Als ik het openmaak, valt mijn mond open van verbazing. Hij heeft een splinternieuw marine-uniform met schoenen en accessoires voor mij geregeld.

“Je kunt tenslotte niet in je katoenen broek door de jungle lopen.”

Ik vlieg hem om zijn nek en zoen hem op zijn voorhoofd en wangen.

“Super Pa geweldig, nu ben ik in de jungle geen doelwit meer omdat ik er opvallend uitzie.”

“Maar dit is nog niet alles”, zegt hij glunderend en bukt zich om iets van achter zijn stoel te pakken.

In zijn handen houdt hij een M16-geweer, het nieuwe standaard wapen van de soldaten in Vietnam.

“Kun je daar ook nog even mee trainen voor je gaat, want dat zal wel snel gaan nu. Maar voor we er wat mee gaan schieten moet je het eerst goed leren kennen en kunnen monteren en demonteren. En geloof me, dat soort tegenslagen gebeurt altijd op momenten dat het absoluut niet uitkomt en dan kan de snelheid waarmee je het kan verhelpen levensreddend zijn. ”

Het lijkt me wat overdreven: ik ga er tenslotte niet als soldaat heen, maar mijn vader is zo enthousiast dat ik het maar zo laat. Je weet maar nooit of het nog eens van pas komt.

Op dertig december ligt er een dikke envelop op mijn bureau als ik op kantoor kom. Ik heb de afgelopen dagen veel te weinig tijd besteed aan mijn werk. Maar gelukkig is er weinig tot niets opzienbarends

gebeurd in Chicago, waarschijnlijk ook omdat er een harde ijzige wind staat die ook sneeuw bracht en de temperatuur tot ver onder het vriespunt blaast. Je gaat nu echt niet voor je plezier naar buiten. De gedachte dat ik binnenkort in de tropen zit maakt het allemaal een stuk minder erg.

Hoewel ik kan vermoeden wat in de envelop zit ben ik toch zenuwachtig als ik hem voorzichtig open maak.

De envelop bevat mijn vliegticket van Chicago naar Los Angeles en van daaruit naar Saigon. Verder een in plastic verpakte perskaart en heel veel informatie over wat een journalist moet weten, het adres van de persclub en van een appartement dat de krant voor mij heeft gehuurd in een buitenwijk van Saigon. Daarnaast informatie over gezond zijn en blijven in het land. Wat wel te doen en wat zeker niet. Tijd genoeg om dat in mijn hoofd te stampen als ik in het vliegtuig zit. Dan kijk ik nog eens naar de datum op het vliegticket. Daarop staat vijf januari. Ik vertrek dus al binnen een week!

Op mijn kamer thuis heb ik het uniform al gepast want ik vertrouw mijn vader in alles, behalve als het om damesmaten gaat. Maar het blijkt prima te passen, ook de schoenen. Nu weet ik dat hij slim genoeg was om dit aan mijn moeder te vragen met wie ik nog regelmatig ga winkelen.

Ik loop nog even het kantoor van de hoofdredacteur binnen om hem te bedanken dat het zo snel is gegaan.

Van hem krijg ik nog een hele lezing over wat te doen en vooral te laten. Hij heeft als verslaggever een flink stuk van de oorlog in Korea gezeten en weet uit eerste hand hoe gevaarlijk het kan zijn. Ik luister goed naar hem, want alle informatie kan van belang zijn. Tenslotte heb ik tot mijn geluk nog nooit in een oorlogssituatie gezeten en ik